

kæremål vedrørende bl.a. tilbagekaldelse af en beskikkelse som bisidder bør behandles af Den Særlige Klageret og ikke af Østre Landsret. Sådanne forslag til mindre ændringer i lovudkastet kan vi se nærmere på i forbindelse med udvalgsbehandlingen.

Et meget væsentligt spørgsmål, som det fremsatte lovforslag ikke berører, er spørgsmålet om, hvilke opgaver Folketinget og folketingsudvalg bør udføre på dette område. I Nordskov Nielsen-udvalgets betænkning er der et helt kapitel vedrørende dette spørgsmål, nemlig kapitel 4. Det fremgår bl.a. heraf, at der er en klar og principiel sammenhæng mellem udvalgets forslag om undersøgelseskommissioner og udvalgets forslag om, hvilke opgaver folketingsudvalg bør beskæftige sig med.

Sammenhængen er kort fortalt den, at en faktumundersøgelse vedrørende ministres forhold bør foretages af en undersøgelseskommission efter reglerne i det fremsatte lovforslag. Når undersøgelseskommissionens beretning foreligger, kan Udvalget for Forretningsordenen og/eller eventuelt et fast underudvalg behandle sager og vurdere, om man bør indstille til Folketinget, at en minister drages politisk eller retligt til ansvar.

Udvalget har anbefalet, at der i Folketingets forretningsorden foretages en nærmere regulering af proceduren for udarbejdelse af redegørelser for spørgsmål om ministres politiske eller retlige ansvar. Efter regeringens opfattelse vil det være naturligt, at spørgsmål om folketingsudvalgsopgaver på dette område behandles sammen med det foreliggende forslag til lov om undersøgelseskommissioner, men det er naturligvis helt i Folketingets hånd.

Til slut skal jeg blot sige, at regeringen og Justitsministeriet naturligvis vil yde al den bistand i arbejdet med lovforslaget, som Folketinget måtte ønske sig.

Pia Gjellerup (S):

Nu har justitsministeren redegjort for forhistorien for forslaget, så det vil jeg springe over og gå direkte til forslagens indhold og give Socialdemokratiets bidrag til de forskellige punkter.

Der er jo tale om et forslag, som samler alle reglerne om belysning og klarlæggelse af forhold i den offentlige forvaltning i en selvstændig lov om undersøgelseskommissioner. Det synes vi er et væsentligt fremskridt, frem for at vi på grundlag af en række regler i retsplejeloven gang for gang fægtet os frem ved nogle

gange langstrakte forhandlinger for at finde netop den sammenstykning af reglerne, som passer i den konkrete situation og i den konkrete sag.

Vi har dog undervejs i de forhandlinger, der har været gennem tiden, fundet mange gode løsninger, men vi er i Socialdemokratiet mere trygge ved at få gennemdrøftet reglerne, som der er lagt op til her, i en nøje sammenhæng og uden forbindelse til en konkret og brændende sag.

Lovforslaget opererer med, at justitsministeren kan nedsætte en undersøgelseskommission. Vi vil gerne se på, om det ikke sideløbende hermed kan være hensigtsmæssigt at have en nøje fastlæggelse af, hvordan Folketinget vil kunne nedsætte en undersøgelseskommission. Vi vil ikke umiddelbart fraskrive os muligheden for, at Folketinget i en eller anden konkret situation kunne være det rette beslutningsforum. Oftest vil der dog være tale om et tæt samarbejde mellem en regering og et folketingsflertal, hvor regeringen så vil være den effektive, ekspederende myndighed. Dette er nok i langt de fleste tilfælde det mest hensigtsmæssige og det mest effektive, men andre muligheder, altså at Folketinget tager initiativet og gennemfører det i Folketinget, vil også kunne tænkes.

Flertalsforslaget opererer med, at dommere vil kunne indgå i en undersøgelseskommission. Efter nøje overvejelser er vi i Socialdemokratiet nået til, at det kan være rigtigt, men da uden højesteretsdommere. Det ligger også i flertalsforslaget, som er det forslag, der er fremsat på alle partiers vegne her i dag, men bemærkningerne er af en sådan vægt, at vi vil foretrække at have den væsentlige forudsætning med i selve lovtæksten.

Vi har bemærket os de to mindretalssynspunkter i forhold til dette punkt; de to mindretal, som i øvrigt går lidt på tværs af hinanden. Vi har af den grund også yderligere nøje overvejet konklusionerne og hævder altså til det, jeg sagde før, at vi er nået til, at det er rigtigt, at der kan være dommere med, men altså ikke højesteretsdommere.

Vi har ikke på nuværende tidspunkt bemærkninger til beskrivelsen af opgaverne, som vi synes ser rigtig ud. Vi synes også, at spørgsmålet om udlevering af materialer er gennemtænkt. Dog mener vi også her, at der kunne være grund til at overveje, om vi ikke skulle tage de regler fra retsplejelovens kapitel 55, der henvises til i bemærkningerne, over i selve lovtæksten.